

TULEVAISUUDEN TYÖ JA TYÖELÄMÄ

Kirteko-verkostotapaaminen 21.3.2017

Leena Jokinen
Tulevaisuuden tutkimuskeskus
www.ffrc.utu.fi
leena.jokinen@utu.fi

Esityksen sisältö

- Tulevaisuuden toimintamalleja: mikä muokkaa työtä ja muuta toimeliaisuutta?
- Tulevaisuuden työtä muokkaavia muutosvoimia ja niiden vaikutuksia
- Entä jos työtä ei tehdä: vaihtoehtoisia näkemyksiä
- Tulevaisuutta pyrin hahmottamaan noin 10-20 vuotta eteenpäin
- Tavoitteena ravistella ajattelua ja tuoda keskusteluun jotain uutta

Mikään ei ole yhtä varmaa kuin epävarmuus

65 % Lapsista, jotka aloittavat koulunsa
tänä vuonna, toimivat ammateissa tai
tekevät, jotain sellaista, jota ei ole
vielä edes keksitty.

Toimintamallit ennen, nyt ja tulevaisuudessa

Lähitulevaisuuden toimintamalleja

- Uusliberalismin tilalle tulee tahto olla mukana tekemässä hyvää
- High technology - High touch
- Tulevaisuuden ideoiden varastot - Transitional business platforms
- Feminomics: naisten ja perheiden näkökulma, leadership ja taloudelliset ratkaisut, esimerkiksi Ruotsin feministinen teiden kunnossapito

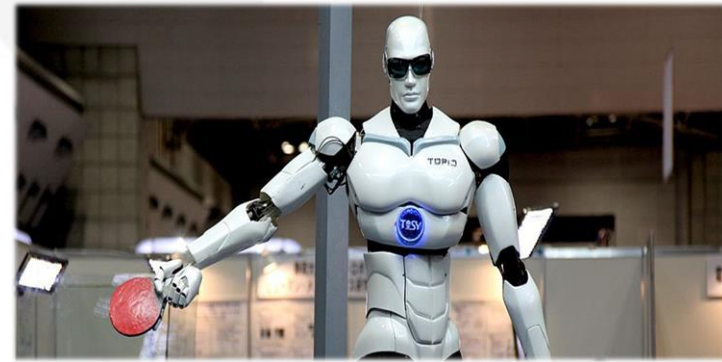
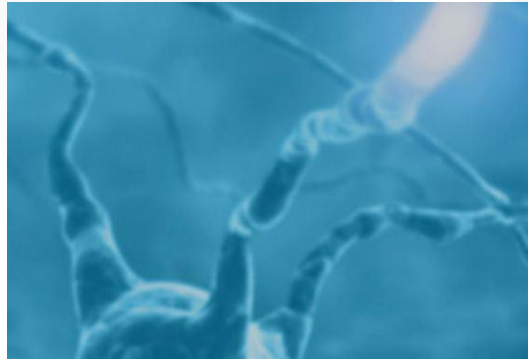
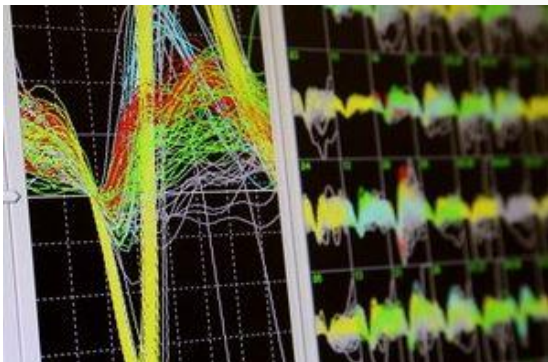

Työn organisoitumisen draivereita

- Työ organisoituu fandomehin. Kuka fanittaa meitä ja meidän organisaatiotamme?
- Pop-up työpaikat, solut, kotoilu, joukkoistettu työ (*crowdwork, turkers*), on-demand mobile work force
- Työ ja vapaa-aika sekoittuvat
- Osaamisidentiteetti korvaa ammatti-identiteetin
- Rehellisyys ei enää kannata – rikollisuus on nopeimmin kasvavaa liiketoimintaa
- Teknologia muokkaa työtä yhä enemmän ja nopeammin
- Koneet tuottavat verotulot ja perustoimentulo pystytään tarjoamaan kaikille

Teknologinen kehitys

- Automatisaatio ja robotiikka: teollisuusrobotit, keräilyrobotit, taustaäly
- Älykkäät järjestelmät ja biosensorit kertovat ihmiselle mitä hänen pitää tehdä
- RFID-tunniste, radiotaajuinen etätunnistus ja sen hyödyntäminen, seurantateknologia, mm. jäljitettävyys
- Liikkuminen muuttuu radikaalisti: Hyperloop, dronit eli miehittämättömät lennokit kuljetuksissa ja jakelussa, hologrammit
- Teknologia sulautuu ihmiseen – nanorobotti aivoissa vuonna 2030, googleta suoraan aivoista, telepaattinen ohjaus, puheohjaus tai silmienliikkeellä ohjattava tietotekniikka

Ubitekniologi - joka paikan ICT

- Tietotekniikka sulautuu kaikkialle arkipäivän esineisiin ja ympäristöihin, antaa ohjeita, kerää bonuspisteitä, toimii mainonnan alustana,..
- Vuorovaikutus ihmisten ja esineiden sekä esineiden kesken on mahdollista aina ja kaikkialla
- Sensorit keräävät dataa, jota voidaan myydä sekä yksityisesti että organisaatioiden tuotteena
- Ympäristö seuraa jatkuvasti käyttäjän toimintaa ja tapahtumia, jotta se voi reagoida ja ennakoida käyttäjän tarpeita
- Las Vegas ja Disneyland johtavia virtuaalisen ja fyysisen todellisuuden sulauttajia

Millainen voisi olla virtuaalinen tai lisätyn todellisuuden seurakunta ja millaisia työntekijöitä se tarvitsee?

Työkulttuurien draivereita

- Miksi työntekijä sitoutuisi kun työnantaja ei pysty takaamaan vakautta?
- Lyhyet ja joustavat työsuhteet, muuttuvat työtehtävät
Taloudessa henkilökohtaisuuden ja tunnevaltaisuuden (affects) merkitys kasvaa, kognitiivinen ja epärationaalinen sekoittuvat
- Tunne edeltää ja ylittää toiminnan (vert. mainonta)
- Pitääkö työstä maksaa kunnollista palkkaa, jos on riittävän kivaa?
- Verkostoituminen ja nopea tiedonvälitys tai tartunta (too much connectivity)

Tulevaisuuden johtaja

- On filosofi, joka tunnistaa ongelmien ytimen ja tekee oikeita johtopäätöksiä hajanaisista ilmiöistä
- On käytännön mestari, joka ymmärtää nopeasti kunkin tilanteen vaatimat toimenpiteet
- On idealisti, joka tekee niin kuin on oikein ja hyväksi organisaatiolle ja yhteiskunnalle
- On poliitikko, joka kannustaa ihmisiä toimimaan
- On kirjailija, joka käyttää tarinoita ja vertauksia
- On opettaja, joka haluaa että toiset oppivat ja jolla on vahvat arvot ja periaatteet

Nonaka & Takeuchi, 2011

Tulevaisuuden johtajan haasteita

- Tulevaisuuden luominen vaatii laajaa ymmärrystä yli oman organisaation rajojen
- Organisaatiot ovat osa ympäröivää yhteiskuntaa – yhteiskuntavastuu muuttuu todeksi
- Organisaatioiden on kyettävä luomaan sekä taloudellista että sosiaalista arvoa
- Johtajien pitää ymmärtää kontekstien ja jatkuvan muutoksen merkitys
- Johtajalta vaaditaan sekä osien johtamista että kykyä hahmottaa kokonaiskuva tulevasta kehityksestä
- Johtajuus vaihtelee tilanteesta toiseen, myös alaistaidot kuuluvat johtamiseen

Tulevaisuuden osaamiset

- Ammattitaito vanhenee yhä nopeammin
- Tulevaisuuden perusosaamisia ovat 4C:tä: communication, creativity, critical thinking, and collaboration
- Tulevaisuuden työntekijän ominaisuuksia: joustavuus, sopeutumiskyky, sinnikkyys, halu kehittyä ja oppia jatkuvasti, itsensä ja muiden kunnioittaminen

Entä jos työtä ei ole tai sitä ei tehdä? Vaihtoehtoisia näkyjä tulevaisuuteen

Post work economies

- Osallisuustalous
- Kiitollisuustalous
- Avattaret tekevät työtä keskenään vaihtelevissa projekteissa
- Työ sellaisena kuin me sen nykyisin ymmärrämme on varattu eliitille muut touhuavat ja viihtyvät keskenään

Turun yliopisto
University of Turku

Robosapiens

Tulevaisuuden ihminen?

Korkeamman tietoisuuden ja
henkisyyden vaalija

Kotoileva tuottaja

Kiitos yhteistyöstä!

Kuva: Osmo Rauhala

Lisää tulevaisuustietoa <http://www.ffrc.utu.fi/>
leena.jokinen@utu.fi